

**MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD
ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU**

Predmet br. IT-06-90-PT

**TUŽITELJ
MEĐUNARODNOG SUDA**

protiv

**ANTE GOTOVINE
IVANA ČERMAKA
MLADENA MARKAČA**

IZMIJENJENA SPOJENA OPTUŽNICA

Tužitelj Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, u skladu sa svojim ovlastima iz članka 18 Statuta Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju (dalje u tekstu: Statut), optužuje:

**ANTU GOTOVINU
IVANA ČERMAKA
MLADENA MARKAČA**

za ZLOČINE PROTIV ČOVJEČNOSTI i KRŠENJA ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, kako slijedi:

OPTUŽENI

ANTE GOTOVINA

1. **Ante GOTOVINA** rođen je 12. listopada 1955. na otoku Pašmanu u općini Zadar u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: Hrvatska) u tadašnjoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (dalje u tekstu: SFRJ).

2. Od 1. veljače 1973. do 1. veljače 1978. **Ante GOTOVINA** je bio pripadnik francuske Legije stranaca, u kojoj je stekao čin starijeg razvodnika. Po povratku u Hrvatsku u lipnju 1991. imenovan je načelnikom organa za operacijske i nastavne poslove 1. brigade Zbora narodne garde (dalje u tekstu: ZNG). Od veljače do svibnja ili lipnja 1992. bio je zamjenik zapovjednika posebne postrojbe Glavnog stožera Hrvatske vojske (dalje u tekstu: HV). Od svibnja ili lipnja do listopada 1992. bio je raspoređen u Hrvatsko vijeće obrane (dalje u tekstu: HVO).

3. Dana 9. listopada 1992., **Ante GOTOVINA**, koji je tada imao čin brigadira, imenovan je zapovjednikom Operativne zone HV-a Split, koja je 1993. preimenovana u
17. svibanj 2007.

Prijevod

Zborno područje Split. Dana 30. svibnja 1994. promaknut je u čin general-bojnika. Između kraja srpnja i 4. kolovoza 1995. promaknut je u čin general-pukovnika. Ante GOTOVINA je ostao zapovjednik Zbornog područja Split do ožujka 1996. Dana 12. ožujka 1996. predsjednik Republike Hrvatske Franjo TUĐMAN (dalje u tekstu: predsjednik TUĐMAN) imenovao je **Antu GOTOVINU** glavnim inspektorom Inspektorata HV-a.

4. Najkasnije od 4. kolovoza pa do 15. studenog 1995. **Ante GOTOVINA** bio je zapovjednik Zbornog područja HV-a Split i glavni operativni zapovjednik operacije "Oluja" u južnom dijelu područja Krajina. U tom svojstvu obavljao je odgovorne dužnosti u raznim strukturama vlasti. Tijekom operacije "Oluja" i drugih operacija i/ili akcija koje su u vezi s njom kontinuirano vršene, imao je stvarnu kontrolu nad svim postrojbama, elementima i pripadnicima HV-a Zbornog područja Split ili pridodanih Zbornom području Split i nad svim drugim snagama pod njegovim zapovjedništvom koje su za vrijeme operacije "Oluja" djelovale i/ili se nalazile u južnom dijelu područja Krajina. Glavne postrojbe ili elementi Zbornog područja Split i pridodani Zbornom području Split i pod zapovjedništvom **Ante GOTOVINE** u razdoblju na koje se odnosi Spojena optužnica navedeni su u Dodatku A. Kao zapovjednik Zbornog područja Split, **Ante GOTOVINA** bio je odgovoran, između ostalog, za održavanje reda i stege, te nadziranje ponašanja podređenog ljudstva.

IVAN ČERMAK

5. **Ivan ČERMAK** rođen je 19. prosinca 1949. u općini Zagreb, u Republici Hrvatskoj. Od 1990. do 1991. **Ivan ČERMAK** obnašao je dužnost dopredsjednika Izvršnog odbora Hrvatske demokratske zajednice (dalje u tekstu: HDZ) i bio je savjetnik predsjednika TUĐMANA. Godine 1991. **Ivan ČERMAK** imenovan je pomoćnikom ministra obrane u Vladi Republike Hrvatske i tu dužnost obnašao je do 1993. godine. Dok je bio na toj dužnosti i nakon toga, imao je čin general-pukovnika.

6. **Ivan ČERMAK** je bio privatno blizak s predsjednikom TUĐMANOM. Dana 5. kolovoza 1995. predsjednik TUĐMAN osobno je imenovao **Ivana ČERMAKA** zapovjednikom Zbornog mjesta Knin, koje je uključivalo općine Civljane, Ervenik, Kijevo, Kistanje, Knin, Nadvoda i Orlić. **Ivan ČERMAK** uspostavio je svoj stožer u Kninu 5. ili 6. kolovoza 1995., ili približno tih datuma, i ostao na dužnosti zapovjednika Zbornog mjesta do približno 15. studenog 1995. Osim što je, kao zapovjednik Zbornog mjesta, imao vojnu i administrativnu funkciju, **Ivan ČERMAK** je predstavljao Vladu Republike Hrvatske u kontaktima s predstavnicima međunarodne zajednice i medija u vezi s operacijom "Oluja" na području odgovornosti Zbornog mjesta i šire.

7. U svojim raznim funkcijama, **Ivan ČERMAK** obavljao je odgovorne dužnosti u raznim strukturama vlasti i imao stvarnu kontrolu nad pripadnicima postrojbi HV-a ili elementima koji su pripadali Zbornom mjestu Knin, bili mu pridodani ili u njemu djelovali, kao i nad pripadnicima civilne policije koji su djelovali na području Zbornog mjesta i okolnim područjima. U postrojbe HV-a koje su pripadale Zbornom mjestu ili su djelovale na području Zbornog mjesta i okolnim područjima spadale su, između ostalih: 4. i 7. brigada HV-a; 1. hrvatski gardijski zdrug; 113. pješačka brigada; 142. pješačka brigada; 144. pješačka brigada; 126. domobranska pukovnija (dalje u tekstu: 126. dp); 6. domobranska pukovnija; 7. domobranska pukovnija; 134. domobranska pukovnija; i mješovita satnija vojne policije (sastavljena od elemenata ili postrojbi 72. i 73. bojne vojne policije). Na istom području su, osim pripadnika Zbornog mjesta, djelovali i pripadnici

Prijevod

Policijske uprave zadarsko-kninske i Policijske uprave kotara Knin (uključujući razne postaje i ispostave). Kao zapovjednik Zbornog mjesta **Ivan ČERMAK** bio je odgovoran, između ostalog, za održavanje reda i stege, te nadziranje ponašanja vojnog osoblja Zbornog mjesta; organiziranje dežurstava na Zbornom mjestu; te uspostavu suradnje i usklađivanje rada Zbornog mjesta i snaga policije na tom području u svrhu uspostavljanja i održavanja reda i mira.

MLADEN MARKAČ

8. **Mladen MARKAČ** rođen je 8. svibnja 1955. u Đurđevcu, u općini Đurđevac, u Republici Hrvatskoj. Godine 1981. **Mladen MARKAČ** diplomirao je na Sveučilištu u Zagrebu, a 1982. odslužio je obvezni vojni rok. Potom je pristupio policijskim snagama Ministarstva unutrašnjih poslova SFRJ (dalje u tekstu: MUP).

9. Godine 1990. **Mladen MARKAČ** i drugi osnovali su, u sklopu MUP-a RH, policijsku postrojbu za posebne namjene. **MARKAČ** je imenovan zamjenikom zapovjednika te postrojbe, koja je koncem 1990. postala Antiteroristička jedinica Lučko. Godine 1991. **Mladen MARKAČ** imenovan je zapovjednikom Antiterorističke jedinice Lučko. Godine 1992. promaknut je u general-pukovnika (u pričuvi).

10. Dana 18. veljače 1994. **Mladena MARKAČA** je predsjednik TUĐMAN imenovao za pomoćnika ministra unutarnjih poslova; time je **MARKAČ** postao i zapovjednikom Specijalne policije Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Specijalna policija), te postao nadležan i odgovoran za cjelokupno djelovanje i funkcioniranje Specijalne policije. Nakon operacije "Oluja", **Mladen MARKAČ** imao je čin general-pukovnika.

11. Kao zapovjednik Specijalne policije **Mladen MARKAČ** obavljao je odgovorne dužnosti u raznim strukturama vlasti i imao stvarnu kontrolu nad svim pripadnicima Specijalne policije koji su sudjelovali u operaciji "Oluja" i drugim operacijama i/ili akcijama koje su u vezi s njom kontinuirano vršene na tom području. Snage Specijalne policije koje su sudjelovale u operaciji sačinjavali su pripadnici postrojbi za posebnu namjenu, uključujući Antiterorističku jedinicu Lučko, odjel logistike Specijalne policije i satniju veze Ministarstva unutarnjih poslova, kao i pripadnici postrojbi Specijalne policije iz raznih županijskih policijskih uprava po cijeloj Hrvatskoj, uključujući postrojbe iz Bjelovarsko-bilogorske, Dubrovačko-neretvanske, Istarske, Karlovačke, Krapinsko-zagorske, Ličko-senjske, Osječko-baranjske, Primorsko-goranske, Šibenske, Sisačko-moslavačke, Splitsko-dalmatinske, Varaždinske, Vukovarsko-srijemske, Zadarsko-kninske i Zagrebačke uprave. **Mladen MARKAČ** imao je, osim toga, stvarnu kontrolu nad svim pripadnicima raketno-topničkih postrojbi HV-a pridodanih njegovim snagama ili stavljenih pod njegovo zapovjedništvo za vrijeme operacije "Oluja" i drugih operacija i/ili akcija koje su u vezi s njom kontinuirano vršene.

ČINJENIČNI KONTEKST UDRUŽENOG ZLOČINAČKOG POTHVATA

12. Najkasnije od srpnja pa do 30. rujna 1995. **Ante GOTOVINA**, **Ivan ČERMAK** i **Mladen MARKAČ**, zajedno s drugim, niže navedenim osobama, sudjelovali su u udruženom zločinačkom pothvatu sa zajedničkom namjerom trajnog uklanjanja srpskog stanovništva s područja Krajine, silom, zastrašivanjem ili prijetnjama silom, progonima,

Prijevod

prisilnim raseljavanjem, premještanjem i deportacijom, oduzimanjem i uništavanjem imovine ili drugim sredstvima. To predstavlja ili uključuje počinjenje kaznenih djela kažnjivih prema člancima 3 i 5 Statuta Međunarodnog suda, kao što je niže opisano. Osim gore navedenih kaznenih djela koja su dio udruženog zločinačkog pothvata, moglo se predvidjeti da su kaznena djela ubojstva, nehumanih djela i okrutnog postupanja moguća posljedica počinjenja pothvata.

13. Kao što je u stavku 23 detaljnije opisano, izraz "Krajina" se kroz cijelu Spojenu optužnicu odnosi na dio područja Hrvatske s velikom koncentracijom srpskog stanovništva, koji se proglasio "Republikom Srpskom Krajinom" (dalje u tekstu: RSK). Vojna ofenziva poznata pod nazivom "Oluja" (dalje u tekstu: operacija "Oluja") izvršena je, dijelom, u južnom dijelu područja Krajina i oko njega.

14. Ovaj udruženi zločinački pothvat, čiji su pripadnici i glavni sudionici bili **Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ**, smišljan je, planiran i pripreman najkasnije do srpnja 1995., a u potpunosti je proveden u kolovozu 1995. i kasnije.

15. Mnogo osoba je s **Antom GOTOVINOM, Ivanom ČERMAKOM i Mladenom MARKAČEM** sudjelovalo u ovom udruženom zločinačkom pothvatu. To su bili: Franjo TUĐMAN (pokojni), predsjednik Republike Hrvatske; Gojko ŠUŠAK (pokojni), ministar obrane Republike Hrvatske; Janko BOBETKO (pokojni), načelnik Glavnog stožera HV-a do 17. srpnja 1995., kada je umirovljen; Zvonimir ČERVENKO (pokojni), načelnik Glavnog stožera HV-a (imenovan 17. srpnja 1995.).

16. Sudionici udruženog zločinačkog pothvata koristili su druge ili surađivali s njima, uključujući i one koji su bili pod njihovim zapovjedništvom li stvarnom kontrolom, kako bi omogućili ili izvršili *actus reus* kaznenih djela nad srpskim civilnim stanovništvom i civilnom imovinom. Među onima koje su sudionici udruženog zločinačkog pothvata koristili ili su s njima surađivali bili su: razni časnici, dužnosnici i članovi hrvatske vlade i političkih struktura na svim razinama (uključujući i one u općinskim vlastima i lokalnim organizacijama); razni čelnici i članovi HDZ-a; razni časnici i pripadnici HV-a, Specijalne policije, civilne policije, vojne policije i drugih sigurnosnih i/ili obavještajnih službi Republike Hrvatske (dalje u tekstu: hrvatske snage); kao i druge znane i neznane osobe.

17. Razni sudionici udruženog zločinačkog pothvata, među kojima i **Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ**, individualno i/ili zajedno s drugima, sudjelovali su u udruženom zločinačkom pothvatu i djelovali u cilju njegove realizacije tako što su:

- (a) osnovali i organizirali, zapovijedali, naređivali, upravljali, omogućavali, sudjelovali, podržavali, održavali i/ili rukovodili HV-om, vojnom policijom, Specijalnom policijom, obavještajnim, sigurnosnim i drugim snagama, putem kojih su provodili i realizirali ciljeve udruženog zločinačkog pothvata i preko kojih su počinili razna kaznena djela, kao što su prisilno premještanje i deportacija, pljačkanje i uništavanje imovine, ubojstva i nečovječno postupanje, za koja se optuženi terete u ovoj Spojenoj optužnici;
- (b) inicirali, zagovarali, planirali, pripremali, sudjelovali, podržavali i/ili potpomagali stvaranje, formuliranje, širenje i/ili provođenje hrvatskih političkih, državnih i/ili

Prijevod

vojnih smjernica, programa, planova, uredbi, odluka, propisa, strategija ili taktika na temelju kojih ili putem kojih su vršena razna djela usmjerena protiv Srba ili na njihovu štetu, kao što je lišavanje Srba njihovih temeljnih ljudskih prava, njihovih domova, imovine i/ili humanitarne pomoći u sklopu udruženog zločinačkog pothvata;

- (c) poticali, podržavali, potpomagali, omogućavali i/ili sudjelovali u širenju informacija, dezinformacija i propagande među Srbima iz Krajine s namjerom da ih navedu na napuštanje tog područja;
- (d) promicali, poticali, omogućavali, potpomagali i/ili tolerirali počinjenje nasilnih djela nad Srbima i stvaranje atmosfere straha među Srbima koji su ostali;
- (e) promicali, poticali, dozvoljavali, potpomagali i tolerirali počinjenje kaznenih djela nad Srbima time što nisu podnosili kaznene prijave i/ili poduzimali istrage o kaznenim djelima ili navodima o kaznenim djelima počinjenim nad Srbima, nisu provjeravali jesu li u vezi s takvim navodima i/ili istragama poduzeti koraci, i/ili izricali kazne ili stegovne mjere podređenom ljudstvu i drugima u hrvatskim organima ili snagama nad kojima su imali stvarnu kontrolu za kaznena djela počinjena nad Srbima; i
- (f) sudjelovali, potpomagali, omogućavali ili podržavali pokušaje da se kaznena djela koja su nad Srbima počinile hrvatske vlasti i snage poreknu, prikriju i/ili umanje, između ostalog, davanjem lažnih, nepotpunih ili obmanjujućih informacija međunarodnim organizacijama, promatračima, istražiteljima i javnosti.

18. **Ante GOTOVINA** je neposredno i posredno sudjelovao u udruženom zločinačkom pothvatu i pridonio njegovom izvršenju, između ostalog, zajedno s drugim sudionicima udruženog zločinačkog pothvata ili preko njih, te putem podređenih nad kojima je imao stvarnu kontrolu i/ili osoba na koje je mogao izravno i znatno utjecati, kao što je opisano gore u stavcima 3 i 4. Konkretno, Ante GOTOVINA je sudjelovao u udruženom zločinačkom pothvatu, između ostalog, tako što je:

- (a) najkasnije od srpnja 1995. sudjelovao u planiranju i pripremi operativne uporabe hrvatskih snaga u operaciji "Oluja" i operacijama i/ili akcijama koje su u vezi s njom kontinuirano vršene barem do 30. rujna 1995.;
- (b) najkasnije od 4. kolovoza pa do 30. rujna 1995., rukovodio i zapovijedao svim postrojbama, elementima i pripadnicima HV-a Zbornog područja Split ili pridodanih Zbornom području Split, i drugim snagama koje su stavljene pod njegovo zapovjedništvo i djelovale su i/ili se nalazile u južnom dijelu područja Krajina, upravljajući, omogućavajući, podržavajući i izdavajući im zapovijedi za vrijeme operacije "Oluja" i operacija i/ili akcija koje su u vezi s njom kontinuirano vršene;
- (c) barem do 30. rujna 1995. nastavio rukovoditi i zapovijedati snagama HV-a koje su i dalje bile razmještene u južnom dijelu područja Krajina u sklopu Zbornog područja Split;

Prijevod

- (d) dozvoljavao, poricao kažnjive radnje koje su bile u tijeku i/ili umanjivao njihov značaj te, u okviru toga, između ostalog, sudjelovao u pružanju lažnih, nepotpunih ili obmanjujućih informacija o počinjenim kaznenim djelima, znajući da su u tijeku rasprostranjeno uništavanje i pljačka imovine srpskih civila, kao i protupravno ubijanje i nečovječno postupanje prema Srbima iz Krajine;
- (e) nije uspostavio ni održavao red, mir i stegu među svojim podređenima, sprečavao kaznena djela počinjena nad Srbima iz Krajine niti kažnjavao njihovo počinjenje.

19. **Ivan ČERMAK** je neposredno i posredno sudjelovao u udruženom zločinačkom pothvatu i pridonio njegovom izvršenju, između ostalog, zajedno s drugim sudionicima udruženog zločinačkog pothvata ili preko njih, te putem podređenih nad kojima je imao stvarnu kontrolu i/ili osoba na koje je mogao izravno i znatno utjecati, kao što je opisano gore u stavcima 6 i 7. Konkretno, **Ivan ČERMAK** je sudjelovao u udruženom zločinačkom pothvatu, između ostalog, tako što je:

- (a) izdavao naređenja i upute o upravljanju i rukovođenju Zbornim mjestom Knin;
- (b) upravljao, omogućavao, podržavao i izdavao naređenja elementima i/ili pripadnicima HV-a i MUP-a RH, uključujući pripadnike vojne i civilne policije;
- (c) dozvoljavao i poricao kažnjive radnje koje su bile u tijeku i/ili umanjivao njihov značaj te, u okviru toga, između ostalog, sudjelovao u pružanju lažnih, nepotpunih ili obmanjujućih informacija o počinjenim kaznenim djelima, znajući da su u tijeku rasprostranjeno uništavanje i pljačka imovine srpskih civila, kao i protupravno ubijanje i nečovječno postupanje prema Srbima iz Krajine;
- (d) nije uspostavio ni održavao red, mir i stegu među svojim podređenima, sprečavao kaznena djela počinjena nad Srbima iz Krajine niti kažnjavao njihovo počinjenje;
- (e) pružao lažna jamstva međunarodnoj zajednici da su poduzete ili da će biti poduzete mjere da se zaustave ta kaznena djela.

20. **Mladen MARKAČ** je neposredno i posredno sudjelovao u udruženom zločinačkom pothvatu i pridonio njegovom izvršenju, između ostalog, zajedno s drugim sudionicima udruženog zločinačkog pothvata ili preko njih, te putem podređenih nad kojim je imao stvarnu kontrolu i/ili osoba na koje je mogao izravno i znatno utjecati, kao što je opisano gore u stavcima 10 i 11. Konkretno, **Mladen MARKAČ** je sudjelovao u udruženom zločinačkom pothvatu, između ostalog, tako što je:

- (a) sudjelovao u planiranju i pripremi operativne uporabe Specijalne policije i pridodanih raketno-topničkih postrojbi HV-a u operaciji "Oluja" i drugim operacijama i/ili akcijama koje su u vezi s njom kontinuirano vršene na tom području, i to najkasnije od srpnja 1995. pa do početka kolovoza 1995. godine;
- (b) zapovijedao Specijalnoj policiji i pridodanim raketno-topničkim postrojbama HV-a u operaciji "Oluja" da izvrše tu operaciju najkasnije od srpnja do približno 9. kolovoza 1995.;

Prijevod

- (c) zapovijedao Specijalnoj policiji da kontinuirano vrši operacije i/ili akcije na tom području najkasnije od 10. kolovoza pa do 30. rujna 1995.;
- (d) dozvoljavao i poricao kažnjive radnje koje su bile u tijeku i/ili umanjivao njihov značaj te, u okviru toga, između ostalog, sudjelovao u pružanju lažnih, nepotpunih ili obmanjujućih informacija o počinjenim kaznenim djelima, znajući da su u tijeku rasprostranjeno uništavanje i pljačka imovine srpskih civila, kao i protupravno ubijanje i nečovječno postupanje prema Srbima iz Krajine;
- (e) nije uspostavio ni održavao red, mir i stegu među svojim podređenima, sprečavao kaznena djela počinjena nad Srbima iz Krajine niti kažnjavao njihovo počinjenje.

OSNOVNE ČINJENICE

21. Republika Hrvatska proglasila je nezavisnost 25. lipnja 1991., a do tada je u nekim dijelovima Hrvatske već izbio oružani sukob između Jugoslavenske narodne armije (dalje u tekstu: JNA) i drugih srpskih snaga, na jednoj strani, i hrvatskih oružanih snaga, na drugoj. Do kraja 1991. približno jedna trećina teritorija Republike Hrvatske potpala je pod kontrolu JNA i raznih srpskih snaga.

22. Dana 21. prosinca 1990. hrvatski Srbi proglasili su stvaranje Srpske Autonomne Oblasti (dalje u tekstu: SAO) Krajina. Dana 19. prosinca 1991. SAO Krajina se proglasila Republikom Srpskom Krajinom (dalje u tekstu: RSK) i imenovala vlastitog predsjednika. Vojne snage RSK-a su kasnije nazvane Srpska vojska Krajine (dalje u tekstu: SVK).

23. U veljači 1992., u skladu s Vanceovim planom, Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda osnovalo je Zaštitne snage Ujedinjenih naroda (dalje u tekstu: UNPROFOR), čiji su dijelovi razmješteni na područja pod zaštitom Ujedinjenih naroda u Hrvatskoj. Područja pod zaštitom Ujedinjenih naroda (dalje u tekstu: UNPA područja) bila su područja u Hrvatskoj u kojima su Srbi bili većina ili značajna manjina stanovništva i u kojima su napetosti između dvije zajednice već dovele do oružanog sukoba. Postojala su četiri takva UNPA područja, poznata pod nazivima Sektor sjever, Sektor jug, Sektor istok i Sektor zapad.

24. Područje Krajine, uključujući i UNPA područja Sektor jug i Sektor sjever, u cijelosti se nalazilo na teritoriju na koji je RSK polagao pravo i bilo dio tog teritorija. Južni dio područja Krajina obuhvaćao je, među ostalima, sljedeće općine: Benkovac, Civljane, Donji Lapac, Drniš, Ervenik, Gračac, Kijevo, Kistanje, Knin, Lišane Ostrovičke, Lisičić, Lovinac, Nadvoda, Obrovac, Oklaj, Orlić, Polača, Smilčić, Titova Korenica i Udbina.

25. Od 1992. do 1994. godine hrvatski čelnici, dužnosnici i snage isplanirali su i izvršili razne operacije kako bi povratili dio teritorija na koji je RSK polagao pravo, između kojih i operacije izvedene na UNPA područjima i susjednim područjima i to: na Miljevačkom platou u lipnju 1992.; u predjelu Masleničkog mosta u sjevernoj Dalmaciji u siječnju 1993; i u Medačkom džepu u rujnu 1993.

26. Slične operacije i akcije nastavile su se i 1995. godine, a uključivale su, između ostalih, operaciju "Bljesak" u zapadnoj Slavoniji u svibnju 1995. i operaciju "Ljeto" na Dinari u Bosni i Hercegovini, nedaleko od općine Knin i okolnih područja, od proljeća 1995. nadalje.

Prijevod

27. Najkasnije do srpnja i početka kolovoza 1995. hrvatski čelnici, dužnosnici i snage (uključujući sudionike udruženog zločinačkog pothvata) smislili su, isplanirali, započeli i proveli operaciju "Oluja". Glavni dio te vojne operacije u potpunosti je započeo 4. kolovoza 1995. godine. Dana 7. kolovoza 1995. hrvatska vlada je proglasila da je operacija uspješno završena. Daljnje aktivnosti trajale su do približno 15. studenog 1995. godine.

28. Orkestrirana kampanja protjerivanja Srba s područja Krajine pokrenuta je prije početka glavne vojne operacije 4. kolovoza 1995., uglavnom putem propagande, dezinformacija i psihološkog rata. Širene su vijesti da će hrvatske snage svakog trena krenuti u napad i to u situaciji kada je srpsko stanovništvo, koje je već iskusilo ili čulo za zločine hrvatskih snaga i njihovo nedolično ponašanje u sličnim operacijama, bilo ispunjeno panikom i strahom. Usporedno s tim, na radiju, televiziji i ostalim sredstvima informiranja govorilo se o tome da Srbi "mogu slobodno otići" i da veliki konvoji Srba napuštaju to područje. U isto vrijeme srpskim civilima su pokazivane karte na kojima je bio označen "isključivo hrvatski" teritorij i davano im je do znanja koji su "izlazni pravci" s tog područja. Kako je operacija napredovala, hrvatske su snage počele granatirati civilna područja i ulaziti noću u naselja u kojima su živjeli srpski civili, prijeteci onima koji još nisu bili pobjegli pucnjavom iz pješačkog naoružanja i drugim vrstama zastrašivanja.

29. U kontekstu operacije "Oluja" vršene su radnje kojima se trebalo osigurati da svako raseljavanje Srba, čak i onih koji su pobjegli neposredno prije početka operacije ili na njenom samom početku zbog posljedica postupaka rukovodstva RSK-a ili nekog drugog razloga, bude trajno. U tom smislu su postupci i kaznena djela opisani u ovom dijelu optužnice provođeni s ciljem sprečavanja povratka Srba u Krajinu.

30. Nakon što je 4. kolovoza 1995. poduzeta glavna operacija, hrvatske snage su gotovo od samog početka, odnosno od drugog dana, započele s pljačkom imovine koju su srpski civili posjedovali ili u kojoj su živjeli. Pljačka velikih razmjera vršena je sustavno, a obuhvaćala je kako stambene tako i poslovne objekte. Viđani su konvoji pljačkaša koji su praznih ruku ulazili u određena mjesta, čija su vozila odlazila natovarena kućanskim aparatima, osobnom imovinom, pa čak i stokom. Kuće, između ostalih i one u kojima su stanovali predstavnici međunarodnih organizacija, ispremetane su i opustošene, a iz su njih izneseni, između ostalog, hladnjaci, štednjaci, elektronska oprema, namještaj i odjeća, pa čak i vrata i prozorski okviri. U nekim slučajevima zatočenim srpskim civilima naređeno je da pljačkaju u ime hrvatskih snaga. Nakon što bi ukricali ukradenu imovinu u vojne kamione, zatočeni Srbi su je kasnije morali i iskrcati. Većina pljački izvršena je u kućama iz kojih su Srbi pobjegli, ali je bilo i mnogo slučajeva u kojima su vlasnici bili nazočni dok im je imovina pljačkanja pod prijetnjom fizičkim nasiljem.

31. Operacija etničkog čišćenja uključivala je organiziranu i sustavnu pljačku i uništavanje civilne imovine čiji su vlasnici ili stanari bili Srbi. Takvo ponašanje nije bilo sporadično ni ograničeno, već sastavni dio cijele kampanje čiji je cilj bio protjerati s tog područja preostale Srbe i/ili spriječiti one koji su pobjegli da se vrate, odnosno odvratiti ih od povratka. Neki koji su pokušali pobjeći skupljeni su, ukrcavani u vozila i prevoženi u zatočeničke objekte i "prihvatne centre", što je predstavljalo dodatnu mjeru sprečavanja povratka u njihova naselja.

Prijevod

32. Bezobzirno razaranje gradova i sela u kojima su živjeli Srbi počelo je jedan ili dva dana nakon početka operacije "Oluja". Nakon što je svladan neznatan (a u mnogim slučajevima, nepostojeći) otpor SVK-a, hrvatske snage i neki Hrvati civili koji su bili pod nadzorom tih snaga provodili su taktiku spaljene zemlje i kampanju etničkog čišćenja tako što su na području cijele Krajine sustavno ubijali stoku i uništavali civilnu imovinu čiji su vlasnici ili stanari bili Srbi. Te snage, među kojima su bili pripadnici HV-a i Specijalne policije, uništavale su srpske kuće, hambare, poslovne prostore, objekte, usjeve i ubijale stoku. Hrvatske snage su često djelovale u skupinama koje su podmetale požare koristeći zapaljivo gorivo, zapaljive metke i eksploziv i za sobom ostavljale potpuno razorene gradove i brojna sela. U mjestima gdje su hrvatska i srpska imovina bile jedna pored druge hrvatske kuće su pošteđene, dok su srpske spaljene. Stoka, kao što su goveda i svinje, ubijana je ili spaljivana u hambarima i štalama. Voda u bunarima i vodovodu namjerno je zagađivana. Do 15. studenog 1995. uništavanje srpske imovine u južnom dijelu područja Krajina doseglo je takve razmjere da su srpska zajednica Krajine i njeno prebivalište praktički zatrti.

33. Mnogi srpski civili koji nisu pobjegli već su odlučili ostati na tom području, između ostalog, nenaoružani muškarci koji nisu imali vojni status, te starci, žene i invalidi, protupravno su ubijeni u operaciji "Oluja" i ostalim operacijama i/ili akcijama koje su u vezi s njom kontinuirano vršene, o čemu djelomično svjedoče iskapanja iz masovnih grobnica. Vojnici su otvarali vatru na skupine civila. Ljudi su ubijani iz vatrenog oružja dok su bježali iz svojih kuća. Po cestama su ležali razbacani leševi. Viđane su osobe ustrijeljene iz neposredne blizine, ubijene kao prilikom strijeljanja, a brojne osobe morale su gledati ubojstva članova svoje obitelji. Neki ljudi su spaljeni živi, a neki su bačeni u bunare. Neki su pak umrli od posljedica višestrukih ubodnih rana. Ljudi su misteriozno nestajali iz svojih domova i naselja. Neki od njih su kasnije nađeni mrtvi, a neki nisu nikada pronađeni.

34. Tijekom operacije "Oluja" i ostalih operacija i/ili akcija koje su u vezi s njom kontinuirano vršene, sudionici udruženog zločinačkog pothvata i njihovi podređeni izvršili su nehumana djela nad srpskim civilima i osobama koje nisu sudjelovale u neprijateljstvima, između ostalih i onima koje su izbačene iz stroja, time što su te ljude izlagali ne samo psihološkom zlostavljanju, poniženju i patnji (između ostalog i prijetnjama da će ubiti njih ili članove njihovih obitelji), već su im nanosili i teške tjelesne povrede vatrenim oružjem, batinanjem, udarcima nogama i nanošenjem opekotina, kao i žestokim granatiranjem civilnih područja i zračnim napadom na civile u bijegu. Ljudi su često bili prisiljeni gledati batinanje i zlostavljanje članova vlastitih obitelji. Najugroženiji, uključujući starice i civile u bolnicama, bili su naročito izloženi nehumanim djelima i okrutnom postupanju.

35. Provođena je i populacijska politika prema kojoj je veliki dio srpske Krajine trebalo naseliti Hrvatima, pa su se u napuštene srpske kuće koje su izdržale napade uselili pripadnici hrvatskih snaga i drugi Hrvati. Srbima su oduzete kuće. Iako je službeno postojalo pravo na povratak na to područje ili povrat imovine, uništavanje srpske imovine i njihovih dokumenata, u uvjetima bijega masovnih razmjera, činilo je da zaštitne mjere mahom, i to namjerno, postoje samo u teoriji i bile su nedostupne.

36. U okviru i tijekom tih događaja, najkasnije od srpnja 1995. do približno 30. rujna 1995., **Ante GOTOVINA**, **Ivan ČERMAK** i **Mladen MARKAČ**, djelujući individualno i/ili svojim sudjelovanjem u udruženom zločinačkom pothvatu, planirali su, poticali,

Prijevod

naređivali, izvršili i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremu i/ili počinjenje kaznenih djela za koja se terete niže u tekstu, od točke 1 do 9.

KAZNENA ODGOVORNOST

37. Na temelju članka 7(1), svaki optuženi snosi kaznenu odgovornost za kaznena djela koja je planirao, poticao, naredio, izvršio i/ili pomogao i podržao. U sklopu te odgovornosti, svi optuženi se terete individualno i kao sudionici udruženog zločinačkog pothvata, kako se navodi niže u tekstu. Svaki optuženi snosi odgovornost za sudjelovanje u kaznenim djelima za koja se tereti na temelju svojih postupaka a, u slučajevima kada mu je dužnost bila da izvrši neke radnje, na temelju propusta ili neizvršenja tih radnji, neposredno i posredno, putem ili preko svojih podređenih ili drugih osoba, kao i putem ili preko struktura vlasti u kojima je bio ili u kojima je imao ulogu.

38. Na temelju članka 7(1), svaki optuženi je kazneno odgovoran za kaznena djela počinjena u sklopu udruženog zločinačkog pothvata. (Tužitelj riječju "počinio" u ovom kontekstu ne želi sugerirati da je pojedini optuženi, ili bilo koji od optuženih, nužno osobno počinio kazneno djelo, odnosno kaznena djela za koja se tereti. U ovom kontekstu "počinjenje" se odnosi na sudjelovanje optuženih u udruženom zločinačkom pothvatu.) Sudionici udruženog zločinačkog pothvata koristili su druge ili surađivali s njima kako bi omogućili ili izvršili zločine koji su bili dio zajedničke namjere. Sudionici udruženog zločinačkog pothvata odgovorni su za zločine počinjene u cilju ostvarenja udruženog zločinačkog pothvata ili u sklopu zajedničke namjere koje su fizički počinile ili omogućile osobe koje su sudionici udruženog zločinačkog pothvata koristili ili s njima surađivali.

39. Kaznena djela za koja se optuženi terete u točkama 1 do 5 počinjena su hotimično i u svrhu udruženog zločinačkog pothvata, i to za vrijeme tog pothvata. Udruženi zločinački pothvat je postojao u vrijeme počinjenja kaznenih djela za koja se optuženi terete u ovoj Spojenoj optužnici i u vrijeme sudjelovanja svih optuženih u njegovom izvršenju.

40. Svi optuženi sudjelovali su u udruženom zločinačkom pothvatu time što su posjedovali i/ili dijelili namjeru u vezi sa svakim kaznenim djelom počinjenim u okviru udruženog zločinačkog pothvata.

41. Svi optuženi sudjelovali su u udruženom zločinačkom pothvatu i/ili mu pridonosili izvršavanjem i ostvarivanjem ili pokušajem ostvarenja njegove svrhe ili ciljeva.

42. Pored toga ili alternativno, što se tiče bilo kojeg kaznenog djela za koji se optuženi terete u ovoj Spojenoj optužnici a koje nije počinjeno u cilju udruženog zločinačkog pothvata, to djelo je bilo prirodna i predvidljiva posljedica udruženog zločinačkog pothvata, njegovog provođenja ili pokušaja provođenja, a svi optuženi, iako svjesni te moguće posljedice, priključili su se i ostali u tom pothvatu, spremno preuzimajući rizik da će biti počinjena kaznena djela, te su odgovorni za kaznena djela za koja se terete.

43. Elementi *mens rea* u vezi s kaznenim djelima za koja se optuženi terete u ovoj Spojenoj optužnici su sljedeći:

- (a) progoni na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi, kažnjivi na temelju članka 5(h) Statuta (točka 1) – optuženi i/ili počinitelj postupao je s diskriminatorom

Prijevod

namjerom, odnosno imao je namjeru provođenja diskriminacije na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi.

- (b) deportacija, kažnjiva na temelju članka 5(d) Statuta (točka 2) – optuženi i/ili počinitelj postupao je s namjerom uklanjanja osobe ili osoba ili svjestan mogućnosti da će osoba ili osobe biti uklonjena/uklonjene.
- (c) nehumana djela (prisilno premještanje), kažnjiva na temelju članka 5(i) Statuta (točka 3) – optuženi i/ili počinitelj postupao je s namjerom uklanjanja osobe ili osoba ili svjestan mogućnosti da će osoba ili osobe biti uklonjena/uklonjene.
- (d) pljačkanje javne ili privatne imovine, kažnjivo na temelju članka 3(e) Statuta (točka 4) – optuženi i/ili počinitelj postupao je s namjerom oduzimanja imovine ili je bezobzirno zanemario vjerojatnost da će ta imovina biti oduzeta.
- (e) bezobzirno razaranje gradova, naselja ili sela, ili pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom, kažnjivo na temelju članka 3(b) Statuta (točka 5) – optuženi i/ili počinitelj postupao je s namjerom uništenja dotične imovine ili je bezobzirno zanemario mogućnost da će ta imovina biti uništena.
- (f) ubojstvo, kažnjivo na temelju članaka 5(a) i 3 Statuta (točke 6 i 7) – optuženi i/ili počinitelj postupao je s namjerom uzrokovanja smrti ili nanošenja teških tjelesnih povreda usprkos tome što se moglo logično pretpostaviti da će ta radnja ili propust vjerojatno uzrokovati nečiju smrt.
- (g) nehumana djela, kažnjiva na temelju članka 5(i) Statuta (točka 8) – optuženi i/ili počinitelj postupao je s namjerom nanošenja teških tjelesnih ili duševnih povreda ili je bio svjestan vjerojatnosti da će njegova radnja ili propust uzrokovati teške tjelesne ili duševne povrede.
- (h) okrutno postupanje, kažnjivo na temelju članka 3 Statuta (točka 9) – optuženi i/ili počinitelj postupao je namjerno ili smišljeno (prema objektivnoj procjeni) utoliko što njegove radnje ili propusti nisu bili slučajni. Radnja ili propusti počinjeni su s namjerom okrutnog postupanja ili sa sviješću o tome da će ta radnja ili propust vjerojatno imati za posljedicu okrutno postupanje.

44. Pored toga ili alternativno, svi optuženi su planirali, poticali i/ili naredili kaznena djela za koja se terete u Spojenoj optužnici. Svi optuženi su bili svjesni znatne vjerojatnosti da će provođenje njihovih planova i zapovijedi i izvršenje postupaka i ponašanja koje su poticali izazvati ili prouzročiti kaznena djela za koja se terete u ovoj Spojenoj optužnici.

45. Pored toga ili alternativno, na temelju članka 7(1), svaki optuženi je kazneno odgovoran za pomaganje i podržavanje planiranja, priprema i/ili izvršenja kaznenih djela za koja se tereti u ovoj Spojenoj optužnici. Svi optuženi su bili svjesni da znatno pridonose izvršenju kaznenih djela za koja se terete u ovoj Spojenoj optužnici ili da postoji vjerojatnost da će biti izvršeno jedno ili više kaznenih djela ili da će njihove radnje ili propusti znatno pridonijeti izvršenju tog kaznenog djela ili tih kaznenih djela.

Prijevod

46. Na temelju članka 7(3), svi optuženi se terete i kazneno su odgovorni za kažnjive radnje i/ili propuste svojih podređenih koje su svjesno propustili spriječiti ili kazniti. Svi optuženi su imali stvarnu kontrolu nad svojim podređenima (to jest, realnu sposobnost da spriječe počinitelje ili ih kazne) koji su sudjelovali u izvršenju kaznenih djela za koja se optuženi terete u ovoj Spojenoj optužnici. Svi optuženi su znali i/ili je bilo razloga da znaju da se jedan ili više njihovih podređenih spremaju počinuti takva djela ili da su ih već počinili, a nisu poduzeli nužne i razumne mjere da spriječe takva djela ili kazne počinitelje.

47. Svi optuženi su znali i/ili je bilo razloga da znaju za kaznena djela za koja se terete u ovoj Spojenoj optužnici, a koja su se njihovi podređeni spremali počinuti ili su ih već počinili, zahvaljujući nizu čimbenika, između ostalog: (a) vršenju zapovjednih dužnosti nad svojim podređenima ili u vezi s njima, uključujući primanje izvještaja i informacija za vrijeme vršenja tih dužnosti; (b) funkcioniranju stožera i sustava veze na terenu; (c) njihovom osobnom prisustvu, sudjelovanju i opažanjima u raznim operacijama na području Krajine u razdoblju na koje se odnosi ova Spojena optužnica; (d) obaviještenosti i saznanjima o ponašanju raznih pripadnika hrvatskih snaga u ranijim, tekućim i sličnim operacijama; (e) izvještajima medija o zločinima i navodnim zločinima; i (f) kontaktima i sastancima s pripadnicima i predstavnicima međunarodne zajednice, konkretno promatračima Ujedinjenih naroda i predstavnicima drugih nevladinih organizacija i medija.

TOČKA 1 PROGONI

48. Najkasnije od srpnja 1995. do približno 30. rujna 1995. **Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ**, djelujući individualno i/ili svojim sudjelovanjem u udruženom zločinačkom pothvatu, planirali su, poticali, naređivali, počinili i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremu i/ili izvršenje progona srpskog stanovništva Krajine na političkoj, rasnoj i/ili vjerskoj osnovi u južnom dijelu područja Krajina, što se između ostalog odnosi na sljedeće općine ili njihove dijelove: Benkovac, Civljane, Donji Lapac, Drniš, Ervenik, Gračac, Kistanje, Knin, Lišane Ostrovičke, Lisičić, Nadvoda, Obrovac, Oklaj i Orlić.

Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ odgovorni su za sljedeća djela progona krajiških Srba: deportaciju i prisilno premještanje; razaranje i paljenje srpskih kuća i poslovnih prostora; pljačku javne i privatne imovine koju su posjedovali Srbi; ubojstvo; druga nečovječna djela, uključujući granatiranje civila i okrutno postupanje; nezakonite napade na civile i civilne objekte; nametanje ograničavajućih i diskriminacijskih mjera, uključujući nametanje diskriminacijskih zakona; diskriminacijska eskproprijacija; nezakonito zatočenje; nestanke.

Tim radnjama i propustima (uključujući i one navedene u staccima 12-20 i 27-47), **Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ** počinili su sljedeće kazneno djelo, odnosno sljedeća kaznena djela:

Točka 1: progoni na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi, ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjivi na temelju članka 5(h), 7(1) i 7(3) Statuta.

TOČKE 2 I 3 DEPORTACIJA I PRISILNO PREMJEŠTANJE

49. Najkasnije od srpnja 1995. do približno 30. rujna 1995. **Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ**, djelujući individualno i/ili svojim sudjelovanjem u udruženom zločinačkom pothvatu, planirali su, poticali, naređivali, počinili i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremu i/ili izvršenje prisilnog premještanja i/ili deportacije srpskog stanovništva Krajine iz južnog dijela područja Krajina u SFRJ, Bosnu i Hercegovinu i/ili druge dijelove Hrvatske, pod prijetnjom izvršenjem i/ili izvršenjem djela nasilja i zastrašivanja (uključujući pljačkanje i uništavanje imovine), što je imalo za posljedicu raseljavanje, premještanje ili deportaciju Srba Krajine s tog područja (između ostalog, tako što su natjerani da bježe ili napuste to područje) i/ili sprečavanje njihovog povratka odnosno odvrćanje od povratka na to područje, što se između ostalog odnosi na sljedeće općine ili njihove dijelove: Benkovac, Civljane, Donji Lapac, Drniš, Ervenik, Gračac, Kistanje, Knin, Lišane Ostrovičke, Lisičić, Nadvoda, Obrovac, Oklaj i Orlić.

Tim radnjama i propustima (uključujući i one navedene u staccima 12-20 i 27-47), **Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ** počinili su sljedeće kazneno djelo, odnosno sljedeća kaznena djela:

Prijevod

Točka 2: deportacija, ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiva na temelju članka 5(d), 7(1) i 7(3) Statuta.

Točka 3: nehumana djela (prisilno premještanje), ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiva na temelju članka 5(i), 7(1) i 7(3).

TOČKA 4

PLJAČKANJE JAVNE ILI PRIVATNE IMOVINE

50. Najkasnije od srpnja 1995. do približno 30. rujna 1995. **Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ**, djelujući individualno i/ili svojim sudjelovanjem u udruženom zločinačkom pothvatu, planirali su, poticali, naređivali, počinili i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremu i/ili izvršenje sustavnog pljačkanja imovine čiji stanari ili vlasnici su bili Srbi iz Krajine, uključujući njihove kuće, pomoćne objekte, štale i/ili stoku, između ostalih u sljedećim općinama ili njihovim dijelovima: Benkovac, Donji Lapac, Drniš, Ervenik, Gračac, Kistanje, Knin, Lišane Ostrovičke, Nadvoda, Obrovac, Oklaj i Orlić.

Tim radnjama i propustima (uključujući i one navedene u stavcima 12-20 i 27-31 i 35-47), **Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ** počinili su sljedeće kazneno djelo, odnosno sljedeća kaznena djela:

Točka 4: pljačkanje javne ili privatne imovine, KRŠENJE ZAKONA ILI OBIČAJA RATOVANJA, kažnjivo na temelju članka 3(e), 7(1) i 7(3) Statuta.

TOČKA 5

BEZOBZIRNO RAZARANJE

51. Najkasnije od srpnja 1995. do približno 30. rujna 1995. **Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ**, djelujući individualno i/ili svojim sudjelovanjem u udruženom zločinačkom pothvatu, planirali su, poticali, naređivali, počinili i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremu i/ili izvršenje uništavanja velikih razmjera (uključujući paljenje) i nanošenja znatne štete selima, kućama, pomoćnim objektima i/ili hambarima čiji su vlasnici ili stanari bili Srbi Krajine, ubijanja njihove stoke i zagađivanja njihovih bunara, između ostalih u sljedećim općinama ili njihovim dijelovima: Benkovac, Civljane, Donji Lapac, Drniš, Ervenik, Gračac, Kistanje, Knin, Lišane Ostrovičke, Lisičić, Nadvoda, Obrovac, Oklaj i Orlić.

Tim radnjama i propustima (uključujući i one navedene u točkama 12-20 i 27-32 i 35-47), **Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ** počinili su sljedeće kazneno djelo, odnosno sljedeća kaznena djela:

Prijevod

Točka 5: bezobzirno razaranje gradova, naselja ili sela, ili pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom, KRŠENJE ZAKONA ILI OBIČAJA RATOVANJA, kažnjivo na temelju članka 3(b), 7(1) i 7(3) Statuta.

TOČKE 6 I 7 **UBOJSTVO**

52. Najkasnije od srpnja 1995. do približno 30. rujna 1995. **Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ**, djelujući individualno i/ili svojim sudjelovanjem u udruženom zločinačkom pothvatu, planirali su, poticali, naređivali, počinili i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremu i/ili izvršenje ubojstva srpskih civila iz Krajine i osoba koje nisu sudjelovale u neprijateljstvima, uključujući i pripadnike srpskih oružanih snaga koji su položili oružje i one koji su izbačeni iz stroja, na razne načine, između ostalog, vatrenim oružjem, spaljivanjem ili ubodima, između ostalih u sljedećim općinama ili njihovim dijelovima: Donji Lapac, Drniš, Ervenik, Gračac, Kistanje, Knin i Orlic (konkretni slučajevi navedeni su u Prilogu).

Tim radnjama i propustima (uključujući i one navedene u stavcima 12-20 i 27-28, 33 i 35-47), **Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ** počinili su sljedeće kazneno djelo, odnosno sljedeća kaznena djela:

Točka 6: ubojstvo, ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjivo na temelju članka 5(a), 7(1) i 7(3) Statuta.

Točka 7: ubojstvo, KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, sankcionirano zajedničkim člankom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949., kažnjivo na temelju članka 3, 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

TOČKE 8 I 9 **NEHUMANA DJELA I OKRUTNO POSTUPANJE**

53. Najkasnije od srpnja 1995. do približno 30. rujna 1995. **Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ**, djelujući individualno i/ili svojim sudjelovanjem u udruženom zločinačkom pothvatu, planirali su, poticali, naređivali, počinili i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremu i/ili izvršenje nehumanih djela nad i okrutnog postupanja prema srpskim civilima iz Krajine i osobama koje nisu sudjelovale u neprijateljstvima, između ostalih, i pripadnicima srpskih snaga koji su položili oružje i onima koji su izbačeni iz stroja, uključujući ponižavanje i/ili degradaciju putem otvaranja vatre (između ostalog, tijekom zračnog napada), nasrtaja, batinanja, uboda, prijetnji i nanošenja opekotina, između ostalih, u sljedećim općinama ili njihovim dijelovima: Benkovac, Donji Lapac, Drniš, Gračac, Kistanje, Knin i Orlic.

Tim radnjama i propustima (uključujući i one navedene u stavcima 12-20 i 27-28, 34 i 35-47), **Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ** počinili su sljedeće kazneno djelo, odnosno sljedeća kaznena djela:

Prijevod

Točka 8: nehumana djela, ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiva na temelju članka 5(i), 7(1) i 7(3) Statuta.

Točka 9: okrutno postupanje, KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, sankcionirano zajedničkim člankom 3(1)(a) Ženevskih konvencija, kažnjivo na temelju članka 3, 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

OPĆI NAVODI

54. Ukoliko nije drukčije navedeno, sve radnje i propusti za koje se optuženi terete u ovoj Spojenoj optužnici počinjeni su na teritoriju bivše Jugoslavije.

55. Sve vrijeme na koje se odnosi ova optužnica, na području Krajine, u Republici Hrvatskoj, na teritoriju bivše Jugoslavije, postojalo je stanje oružanog sukoba.

56. Sve radnje, postupci, propusti i ponašanja za koje se optuženi terete u ovoj Spojenoj optužnici bili su dio rasprostranjenog ili sustavnog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva, konkretno srpskog stanovništva južnog dijela područja Krajina.

57. Sve vrijeme na koje se odnosi ova optužnica, svi optuženi bili su dužni pridržavati se zakona i običaja koji uređuju vođenje rata, uključujući Ženevske konvencije iz 1949. godine (i zajednički članak 3) i dodatne protokole Ženevskih konvencija.

58. Sve radnje, postupci, propusti i ponašanja za koje su optuženi terete u vezi s uništavanjem imovine izvršeni su protupravno i bezobzirno i nisu bili opravdani vojnom nuždom.

59. Radnje, postupci, propusti i ponašanja kojima su optuženi i drugi izvršili progone, kako je navedeno u točki 1, obuhvaćaju, između ostalog, kaznena djela za koja se optuženi terete u točkama od 2 do 9.

60. Navodi i točke optužnice kojima se optuženi terete za ubojstvo ili lišavanje života, ili navodi i točke optužnice koji se, među ostalim, odnose na ubojstva i lišavanja života, obuhvaćaju sva ubojstva i lišavanja života koja su izvršili pripadnici hrvatskih snaga u sklopu ponašanja opisanog u ovoj Spojenoj optužnici. U Prilogu koji se odnosi na te navode sadržan je samo mali broj pojedinačnih slučajeva kojima se konkretiziraju te optužbe.

/potpis na izvorniku/
Carla Del Ponte,
tužiteljica

17. svibanj 2007.
Den Haag, Nizozemska

Prijevod

DODATAK A

Postrojbe HV-a Zbornog područja Split (ZP Split) **i druge postrojbe koje su mu bile pridodane za vrijeme operacije "Oluja"**

Operativne grupe

OG Sinj
OG Šibenik
OG Zadar
OG Sjever

Zborna mjesta

Zborno mjesto Split (Zapovjedništvo);
Zborno mjesto Zadar (Zapovjedništvo);
Zborno mjesto Sinj (Zapovjedništvo);
Zborno mjesto Vrgorac (Zapovjedništvo);
Zborno mjesto Imotski (Zapovjedništvo);
Zborno mjesto Dubrovnik (Zapovjedništvo);
Zborno mjesto Benkovac (Zapovjedništvo);
Zborno mjesto Knin (Zapovjedništvo);

Postrojbe

4. gardijska mehanizirana brigada (4. gbr), "Lavovi", "Paukovi", Stožer Split;
112. pješačka brigada (112. br), Stožer Zadar;
113. pješačka brigada (113. br), Stožer Šibenik;
141. pješačka brigada (141. br), Stožer Split;
6. domobranska pukovnija (6. dp), Stožer Split;
7. domobranska pukovnija (7. dp), Stožer Zadar;
15. domobranska pukovnija (15. dp), Stožer Šibenik;
126. domobranska pukovnija (126. dp), Stožer Sinj;
134. domobranska pukovnija (134. dp), Stožer Biograd;
142. domobranska pukovnija (142. dp), Stožer Šibenik;
264. izvidničko-diverzantska satnija (264. ids), Stožer Split;
72. bojna vojne policije, (72. bVP), Stožer Split;
11. protuoklopni topničko-raketni divizijun (11. potrd), Stožer Zadar;
14. topničko-raketni divizijun (14. trd), Stožer Zadar;
20. topničko-raketni divizijun (20. trd), Stožer Split;
204. topničko-raketna brigada protuzračne obrane (trbr PZO), Stožer Split;
40. inženjerijska bojna, Stožer Split;
306. logistička baza (306. lob), Stožer Split;
307. logistička baza (307. lob), Stožer Zadar;

7. gardijska mehanizirana brigada (7. gbr), "Pume", Stožer Varaždin;
2. bojna 9. gardijske mehanizirane brigade (2/9 bde), "Termiti" (ranije samostalna 84. bojna), Stožer Gospić;
144. pješačka brigada (144. br), Stožer Zagreb;
81. gardijska bojna (81. gb), Stožer Virovitica;
1. hrvatski gardijski zdrug (1 brigada, dio HGZ);

Prijevod

350. izvidničko-diverzantska satnija (350. ids), Stožer Zagreb;
dio 73. bojne Vojne policije (73. bVP), Stožer Split;
bitnica 8. haubičko-topničkog divizionara, Stožer Zagreb;
2 lovačka zrakoplova MiG-21 (zrakoplovna baza Pula), 2 jurišna helikoptera MI-24 i 2
helikoptera MI-8 višestruke namjene;

Postrojbe HVO-a

1. gardijska mehanizirana brigada (HVO) (1. gbr HVO);
2. gardijska mehanizirana brigada (HVO) (2. gbr HVO);
3. gardijska mehanizirana brigada (HVO) (3. gbr HVO);
60. gardijska bojna HVO-a (60. gb HVO);
postrojbe Zbornog područja Tomislavgrad (ZP Tomislavgrad, HR-HB).

Specijalna policija MUP-a Hrvatske Republike Herceg-Bosne

Prijevod

PRILOG SPOJENOJ OPTUŽNICI
SLUČAJEVI LIŠAVANJA ŽIVOTA

Točke 6 i 7

Selo/ Zaselak	Datum	Ime žrtve	Spol	Starost	Način smrti
OPĆINA KNIN					
1. Kovačić	5. kolovoz 1995.	Nikola Dragičević Mile Dragičević Sava Čeko	M M M	60 62 50	ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen
2. Đurići	6. kolovoz 1995. ili približno tog datuma	Sava Đurić	M		spaljen
3. <u>Žagrović</u>	između 5. i 12. kolovoza 1995.	Milka Petko Ilija Petko Dmitar Rašuo Đuro Rašuo neidentificiran/a	Ž M M M	70 45 81 40	ustrijeljena ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen/a
4. <u>Grubori</u>	25. kolovoz 1995.	Miloš Grubor Jovo Grubor Marija Grubor Mika Grubor Đuro Karanović	M M Ž Ž M	80 65 90 51 45	ustrijeljen ustrijeljen/zaklan spaljena ustrijeljena pretučen/ ustrijeljen
OPĆINA ORLIĆ					
5. <u>Orlić</u>	13. kolovoza 1995. ili približno tog datuma	Tode Marić	M		ustrijeljen
6. <u>Šarena jezera/Vrbnik</u>	5. kolovoz 1995.	Miloš Borjan neidentificiran neidentificiran neidentificiran neidentificiran neidentificiran neidentificiran	M M M M M M		ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen

Prijevod

7. <u>Uzdolje</u>	6. kolovoz 1995.	Milica Šare Stevo Berić Janja Berić Miloš Čosić Jandrija Šare Đuka Berić Krsta Šare	Ž M Ž M Ž Ž Ž		ustrijeljena ustrijeljen ustrijeljena ustrijeljen ustrijeljena ustrijeljena ustrijeljena
OPĆINA KISTANJE					
8. <u>Kakanj</u>	između 10. i 18. kolovoza 1995.	Danica Šarić Uroš Šarić Uroš Ognjenović	Ž M M		ustrijeljen ustrijeljen
OPĆINA ERVENIK					
9. <u>Oton</u>	18. kolovoz 1995.	Marta Vujnović	Ž	85	ustrijeljena
OPĆINA DONJI LAPAC					
10. <u>Oraovac</u>	7. kolovoz 1995.	Marko Ilić Stevo Ajduković Rade Bibić Ruža Bibić	M M M Ž	76 59 78 75	ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljena